

5 januari 2020

Synpunkter på förslaget till förvaltningsplan för skarv i Stockholms län.

Länsstyrelsens utkast till en förvaltningsplan innehåller mycket viktig information som till stor del är evidensbaserad. Det är dock märkligt att en av åtgärderna för att nå de fyra förvaltningsmålen är att i princip halvera antalet skarvbbon till 3000 på 10 år. Siffran verkar vara nästan slumpmässigt vald, grundad endast på en studie kring abborrar från 2017.

Planen kan kritiseras utifrån åtminstone två synpunkter. Dels kan åtgärderna sakna effekt på den lokala skarvpopulationen, dels kan den verkligen minska antalet skarvar utan att uppnå sitt huvudsyfte, att förbättra situationen för rovfiskarna. I planen konstateras: "inflyttning från grannländer [...] det svårt att få nationella effekter av den egna skyddsjakten". Ännu mer sannolikt är det att skarvar flyttar in från grannlänerna. Risken finns därför att de föreslagna drastiska och etiskt tvivelaktiga åtgärderna inte minskar populationen.

Planen är för snävt orienterad emot en av orsakerna till krisläget i områdets fiskbestånd. Som dokumentet konstaterar ställer "arbetet med ekosystembaserad förvaltning [...] krav på anpassning till en varierad och ofta komplex verklighet". Vi skulle välkomna en övergripande plan från Länsstyrelsen för förbättring av rovfiskarnas status i Stockholms skärgård. De viktigaste faktorerna, förutom predation, är vattenkvalitet (avlopp, båtfärg, övergödning m.m.), vattentemperatur beroende på klimatiförändringar och den tilltagande exploateringen i omedelbar närhet till grunda vikar. Enligt en studie genomförd av SLU har runt hälften av de lämpliga lek- och uppväxtbottnarna i Stockholms skärgård försvunnit på grund av exploatering. Därtill tillkommer industrifiske och förorening från plastpartiklar (till exempel föredras plastfragment av abborryngel i stället för naturlig föda enligt *Birdlife Sweden*). Inom en sådan ram skulle de eventuella skadorna orsakade av skarvar kunna ses i ett mer rättvisande perspektiv.

Om huvudvikten läggs helt på skarvarnas inflytande finns risken att fokus förskjuts från miljöproblemen i hav och sjöar till bisaker. Förorening och förgiftning av havsvattnet pågår utan att det märks påtagligt, medan skarven är så mycket lättare att skylla på då dess närvaro märks tydligt på grund av dess beteende (häckningskolonier med träcklukt och de fåtal öar som för en tid får påtagligt förändrat utseende). Skarven blir alltför lättvindigt allena rådande syndabock.

Ekosystem är komplexa och Länsstyrelsen nämner inte de möjliga positiva resultaten av skarvarnas närvaro, och motsvarande negativa effekter av skyddsjakt:

- a) Skarvens kolonier utgör ett skydd mot predatorer för andra fågelarter som häckar i deras kolonier och bildar ett "paraply", liksom skrattnåskolonier.
- b) Träcket efter skarvarna ger efterhand en frodig, välgödslad grönska som gynnar växter som annars inte finner rätt förutsättningar.
- c) Skarvens förekomst gynnar havsörnen. Själva skyddsjakten kan dessutom ha allvarliga konsekvenser om havsörnar äter skarv med bly i kroppen och blir förgiftade.

I dokumentet klargörs inte att mycket av diskursen kring skarvar är ohållbar på grund av brist på evidens. Till exempel är skarven inte någon invasiv art och generellt är skarvpredation en mycket liten faktor när det gäller minskningar i fiskbestånd. Havs- och vattenmyndigheten skriver i ett remissvar 10 juni 2019 gällande jakt på skarv: "De studier som finns har inte kunnat påvisa en koppling mellan skarvens närvaro och allvarlig skada på fiskebestånden i öppna hav".

Det är svårt att undvika frågan om Länsstyrelsen anger skydd av rovfiskar som huvudmålet men

egentligen syftar till att blidka dem som inte vill ha fula illaluktande kolonier framför stugan. Juridiskt skulle det inte vara lätt att ange detta som syftet.

Vi saknar följaktligen åtgärder för att verkligen nå målet. "Kunskapen och dialogen kring skarvproblematiken i regionalt, nationellt och internationellt perspektiv ska öka". Den delen är viktig för att nå allmänhetens förståelse för denna arts berättigande. Planen redogör inte för resultaten av de redan utförda åtgärderna för att skydda de områden där abborre och eventuella kvarlevande andra rovfiskar leker och där ål m.m. sätts ut. Har de uppnått det önskade skyddet, och om inte varför?

Vi ska förvalta våra djurarter etiskt och utifrån evidensbaserad forskning. Detta gäller även skarven.

Philip Shaw

Maria Olausson

för Naturskyddsföreningen